

Sygn. akt I ACa 1172/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel
Sędziowie:	<u>SSA Maria Kus- Trybek</u> SSA Barbara Górczanowska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2012 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa E. A.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę, rentę oraz o ustalenie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 18 lipca 2012 r. sygn. akt I C 3387/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 1 800zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt IACa 1172/12

UZASADNIENIE

Powód E. A. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) SA w W. zadośćuczynienia w wysokości 100.000zł, odszkodowania w kwocie 2.838,07 zł, przyznania renty od 10 lutego 2011r i ustalenia odpowiedzialności na przyszłość.

Pozwany ubezpieczyciel wnosił o oddalenie powództwa zarzucając, iż należne powodowi zadośćuczynienie zostało wypłacone w kwocie 40.000 zł oraz odszkodowanie w wysokości 7.383,72 zł Renta z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od lipca 2011r do 30 czerwca 2012r została również powodowi wypłacona w wysokości po 80 zł miesięcznie.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Kielcach zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 10.000 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 29 grudnia

2011r (pkt I); ustalił odpowiedzialność strony pozwanej za szkody mogące powstać w przyszłości na zdrowiu powoda na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 10 lutego 2011r (pkt II) ; oddalił powództwo w pozostałej części (pkt III) ; zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 2.864,07 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu (pkt IV) i nakazał pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kielcach kwotę 50,42 zł tytułem części kosztów sądowych (pkt V).

Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego zostało oparte na następujących ustaleniach.

W dniu 10 lutego 2011 roku miał miejsce wypadek komunikacyjny w miejscowości L.. Sprawca wypadku nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując ciągnikiem siodłowym marki D. nie dostosował prędkości do aktualnie panujących warunków drogowych, w wyniku czego najechał na poruszający się przed nim samochód marki R. (...), który następnie uderzył w poruszający się przed nim samochód marki I. na skutek czego doznał obrażeń ciała.

W wyniku zdarzenia powód był hospitalizowany w Oddziale Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K., gdzie stwierdzono złamanie wieloodłamowe miednicy po stronie prawej, złamanie wyrostka kruczego łopatki lewej, wyrostka rylcowatego lewej kości promieniowej i z dużym prawdopodobieństwem urazu palca V-ego ręki prawej. W trakcie hospitalizacji trwającej od dnia 10 lutego 2011 roku do dnia 25 lutego 2011 roku zastosowano u powoda leczenie zachowawcze i w opatrunku gipsowym przedramiennym wypisano go do domu z zaleceniem kontroli w poradni ortopedycznej za cztery tygodnie. Dopiero po opuszczeniu szpitala wykonał rtg lewego palca V-ego, które wykazało złamanie. Następnie powód do maja 2011 roku leczył się prywatnie w poradni ortopedycznej w K., skierowany został na ćwiczenia rehabilitacyjne. Rehabilitacja w ramach ubezpieczenia zdrowotnego w K. i w Ł. przyniosła poprawę sprawności lewej ręki.

W okresie sześciu tygodni od zdarzenia powód odczuwał cierpienia fizyczne miernego stopnia, z czego przez około czterech tygodni musiał leżeć, z uwagi na złamanie miednicy, a potem mógł już siadać. Przez okres sześciu tygodni powód wymagał pomocy osób drugih, gdyż z uwagi na ograniczoną ruchomość nie był w stanie wykonywać wielu czynności związanych z codziennym funkcjonowaniem. W czynnościach tych pomagała mu małżonka, a potem poruszał się przy pomocy kuli. Aktualnie powód nie wymaga pomocy innych osób. Po ośmiu tygodniach od zdarzenia mógł wykonywać prace fizyczne.

Aktualnie powód uskarża się na bóle lewego stawu barkowego, zwłaszcza po większych wysiłkach i podczas zmian pogody ma pobolewania miednicy po dłuższym chodzeniu. Obserwuje się u niego nieznaczną tkliwość prawego talerza biodrowego z pełną ruchomością stawu biodrowego, ruchomość stawu nadgarstkowego jest pełna. Występują natomiast zaburzenia czucia w obrębie palca V-ego prawej ręki oraz promieniowej części śródreżca bez upośledzenia czynności ręki i chwytu, obserwuje się brak pełnego wyprostowania paliczka paznokciowego w stawie międzypaliczkowym.

Po wypadku powód był trzykrotnie u neurologa. Ostatnia taka wizyta miała miejsce w czerwcu 2011 roku. Od stycznia 2012 roku powód nie leczy się też u ortopedy. W ostatnim czasie skorzystał z porady lekarza rodzinnego, gdyż uskarżał się na ból głowy. Po wypadku powód nie korzystał z pomocy psychiatry. Jeden raz był u psychologa, ale wizyta ta miała związek ze sporządzeniem opinii psychologicznej na użytek postępowania prowadzonego przez ubezpieczyciela w zakresie likwidacji szkody. Proces leczenia powoda mający związek z wypadkiem zakończył się.

Trwały uszczerbek na zdrowiu u powoda wynosi aktualnie 14% (z uwzględnieniem uszkodzenia palca V-ego prawej ręki).

Po wypadku powód odczuwał zespół stresu pourazowego. Ciężkie przeżycia związane z wypadkiem, w którym uczestniczył miały i mają w dalszym ciągu negatywny wpływ na jego psychikę. Utrata możliwości realizacji planów życiowych poprzez m.in. problemy zdrowotne, obniżenie statusu materialnego i ograniczenie właściwego funkcjonowania w otoczeniu wywołującego lęk o przyszłość, pogłębiające zaburzenia depresyjne. Odczuwane

cierpienie psychiczne u powoda potęguje strach przed jakimkolwiek kontaktem z pojazdami samochodowymi i świadomość ograniczenia właściwego funkcjonowania w otoczeniu.

W styczniu 2011 roku powód i jego żona darowali synowi gospodarstwo rolne, które wcześniej sami uprawiali. W chwili wypadku powód miał 61 lat, posiadał ustalone prawo do emerytury. Rozpoznawany był jego wniosek o przyznanie emerytury. Przed wypadkiem powód pracował na 1/2 etatu jako palacz w szkole podstawowej w L., za wynagrodzeniem około 700 – 750 złotych. Umowa o pracę z nim była zawarta na czas trwania sezonu grzewczego (od dnia 5 października do dnia zakończenia tego sezonu). Po wypadku pobierał zasiłek chorobowy, gdyż przebywał na zwolnieniu lekarskim. Po przyznaniu mu emerytury otrzymał wyrównanie tego świadczenia od września 2010 roku. Powód nadal może pracować jako palacz, nie posiada orzeczenia o niezdolności do pracy.

Pozwany ubezpieczyciel wypłacił powodowi tytułem odszkodowania kwotę 7.383,72 złote, na którą składa się: 406,90 złotych tytułem poniesionych kosztów leczenia udokumentowanych rachunkami (koszt konsultacji lekarskich, sprzęt medyczny, kule, transport sanitarny, rtg), 1.500 złotych tytułem ryczałtu za zakup leków i opłacenie przejazdów), 3.200 złotych stanowiące koszt sprawowanej opieki przez osiem tygodni, 2.276,82 zł z tytułu utraconego zarobku.

Tytułem zadośćuczynienia wypłacono powodowi kwotę 40.000 zł, przyjmując 19%-owy uszczerbek na zdrowiu oraz rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w okresie od lipca 2011 roku do czerwca 2012 roku w kwocie po 80 złotych miesięcznie.

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał powództwo za częściowo uzasadnione co do dalszego zadośćuczynienia i ustalenia odpowiedzialności za skutki wypadku na przyszłość jakiemu uległ powód w dniu 10 lutego 2011r.

Rozmiar doznanych cierpień fizycznych oraz psychicznych przez powoda uzasadnia przyznanie mu zadośćuczynienia w wysokości 50.000 zł. Wypłacone przez pozwanego ubezpieczyciela zadośćuczynienie jest zbyt niskie. Uwzględniając wypłacone przez pozwanego ubezpieczyciela zadośćuczynienie w wysokości 40.000 zł, Sąd Okręgowy zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda dalsze zadośćuczynienie w kwocie 10.000 zł, na podstawie art. 445 § 1 kc.

Natomiast dalej idące żądanie powoda o zadośćuczynienie Sąd I instancji oddalił jako zbyt wygórowane.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska powoda, iż na skutek wypadku stał się trwale niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym oraz do pracy w charakterze palacza. W chwili wypadku powód nie był właścicielem gospodarstwa rolnego, gdyż przekazał gospodarstwo synowi. Prawo do emerytury powód nabył w styczniu 2011r, która została mu wypłacona. Z opinii biegłego sądowego R. L.wynika, że powód może aktualnie wykonywać zawód palacza.

Ustalając odpowiedzialność strony pozwanej na przyszłość za skutki wypadku jakiemu uległ powód w dniu 10 lutego 2011r, Sąd I instancji miał na uwadze opinię biegłej K. S. (1). Biegła sądowa wskazała, że przeżycia związane z wypadkiem mogą mieć negatywny wpływ w przyszłości na stan zdrowia psychicznego powoda.

Sąd Okręgowy oddalił żądanie o odszkodowanie, uznając, iż należne odszkodowanie zostało wypłacone powodowi przez pozwanego ubezpieczyciela.

Od powyższego wyroku apelację złożył powód, zaskarżając wyrok w części oddalającej roszczenie o dalsze zadośćuczynienie oraz roszczenie o przyznanie renty.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił naruszenie art. 233 § 1 kpc przez uznanie, iż kwota 50.000 zł stanowi odpowiednie zadośćuczynienie oraz naruszenie prawa materialnego : art. 444 § 2 kc i 445 kc.

Wskazując na wymienione zarzuty powód domagał się zmiany wyroku w części oddalającej powództwo przez zasądzenie kwoty 20.000 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia oraz przyznania renty wyrównawczej z tytułu utraconej zdolności zarobkowej i zmniejszenia się widoków na przyszłość, za przyznaniem kosztów procesu za obie instancje.

Strona pozwana wносиła o oddalenie apelacji, za przyznaniem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja powoda nie może odnieść oczekiwanego skutku.

Ustalenia Sądu I instancji są prawidłowe i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne. Ocena materiału dowodowego nie narusza dyspozycji art. 233 § 1 kpc.

Wbrew wywodom apelacji przyznane zadośćuczynienie na datę wytoczenia powództwa, tj. 29 grudnia 2011r stanowi odpowiednią sumę pieniężną w rozumieniu art. 445 § 1 kc. Uwzględnia rozmiar doznanych przez powoda cierpień fizycznych i psychicznych.

Określenie wysokości zadośćuczynienia musi być rozważane indywidualnie z konkretną osobą poszkodowanego i sytuacją życiową, w której się znalazł (por. wyrok S.N. z dnia 13 grudnia 2007r , CSK 384/07, Lex nr 351187).

Z opinii biegłego sądowego dr hab. med. R. L. specjalisty z zakresu chirurgii i ortopedii wynika, że cierpienia fizyczne miernego stopnia trwały 6 tygodni, a nieznacznego około roku. Przez okres 6 tygodni powód musiał leżeć z powodu złamania miednicy.

Trwały uszczerbek na zdrowiu powoda z uwzględnieniem uszkodzenia palca V –go ręki prawego wynosi 14%. Powód może pracować jako palacz. Przebyte uszkodzenia nie upośledzają funkcjonowania powoda w domu. Obecnie nie ma konieczności rehabilitacji. Zabieg operacyjny rekonstrukcji uszkodzonego ścięgna prostownika palca małego prawego jest wskazany. Rokowania na przyszłość są dobre, nie przewiduje się wtórnych powikłań. Złamanie brzegu miednicy u powoda jest wygojone i nie powoduje zaburzeń czynności kończyn dolnych. W czasie wypadku nie zostały uszkodzone kończyny górne. Dlatego powód jest zdolny do pracy w charakterze palacza (opinia biegłego k. 165 – 167 akt sprawy oraz wyjaśnienia biegłego złożone na rozprawie w dniu 4 lipca 2012r, k. 195 akt sprawy).

Natomiast z opinii biegłego sądowego psychologa mgr K. S. wynika, że u powoda występuje zespół stresu pourazowego. Przeżycia z wypadkiem pogarszają funkcjonowanie psychospołeczne powoda (k. 152 – 155 akt sprawy).

W świetle opinii biegłych sądowych nie zasługują na aprobatę wywody apelacji, iż rozmiar cierpień fizycznych i psychicznych powoda miał większy rozmiar niż to ustalili biegli sądowi. W konsekwencji czego nie jest zasadny wniosek apelacji o przyznanie powodowi dalszego zadośćuczynienia w wysokości 20.000 zł ponad zasądzoną kwotę.

Nie jest również zasadny wniosek apelacji przyznanie powodowi renty wyrównawczej z tytułu utraconej zdolności zarobkowej, zmniejszenia widoków na przyszłość za okres wymieniony w apelacji. W dacie wypadku powód był emerytem, pobierał świadczenie emerytalne. Natomiast z opinii lekarza sądowego wynika, że powód nadal może pracować w charakterze palacza centralnego ogrzewania. Nie zasługują zatem wywody apelacji, iż powód utracił zdolność zarobkową na skutek wypadku komunikacyjnego.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda, na zasadzie art. 385 kpc.

Wobec oddalenia apelacji kosztami postępowania apelacyjnego obciążono powoda, na podstawie art. 98 § 1 kpc w związku z art. 391 § 1 kpc.

Wysokość wynagrodzenia za zastępstwo prawne określono stosownie do § 6 pkt 5 w związku art. 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności radców prawnych ...(Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.).